

Quatinus q̄ presentē loco v̄ voluntas nr̄a in hac vita, necesse
est ab aliquo ob̄to, in p̄cip̄is quod exerceat̄, in quoad
spec̄m et sup̄minuat̄ in v̄tho d̄ni uigilant̄m perfectam, et
nihil aliud ei in uolunt̄e. uisus ex ui necessitate ab aliq̄o aman
dan, p̄surgendum.

Sunt, quod attinet a d̄m p̄imum q̄ eadem
inter aliquos d̄t. et eadem d̄t. d̄m p̄imum nob̄a uolunta
eom in hac vita, necessitatē quoad exercitium et Beati
tudine, quos le. p̄t. d̄t. 1. 2. d̄t. 3. cap. 1. d̄t. q̄ in
Beati tudine nulla mali d̄t. apparat, nec in uoluntate in
alio bono, cum sit bonorum in uoluntate aggregatio: q̄ amat̄ n̄er̄
quoad exercitium. Contraria in uoluntate, quam defendit d̄t.
et. cap. 4. ex d̄t. d̄t. 1. 2. q̄. 1. art. 2. d̄t. inter d̄t.
Sunt t̄m eob̄, q̄ a d̄t. ut uoluntas in hac vita n̄ necessitatē
ab aliquo d̄t. n̄, satis, q̄ in exercitio illius apparat ali
qua difficultas, seu molestia, quamuis in ob̄to ip̄o nulla sit
mali d̄t.: sed in exercitio amore et Beati tudine a liḡ
in hac vita pot̄ et molestia: q̄ uoluntas et illam n̄
necessitatē quoad exercitium. Majori pot̄, q̄ molestia
nec nem̄ mali: q̄ uoluntas pot̄ le d̄t. exercitium actus
in quo eob̄ molestia. Min. ipsa experientia conuenit.
Inde n̄ prouenit, quod posita in v̄tho uigilant̄e Beati tudine
d̄t. experiamur uoluntate n̄ exercitium ad illius actualē
d̄t. d̄t. n̄. Hinc uim pot̄ le d̄t. ad locum contrariā opi
nionis. Ad hoc n̄ ut aliq̄o d̄t. n̄er̄ amat̄ quoad exercitium
uoluntate ut in ip̄o exercitio nulla apparat molestia, p̄t. d̄t.
difficultas, p̄t. quom q̄ uoluntate. d̄t. d̄t. d̄t.
Quoad attinet a d̄t. d̄t. d̄t. d̄t. uoluntate nob̄a
necessitatē quoad op̄em in hac uita a d̄t. ob̄to, v̄t. a
bono in uoluntate et Beati tudine, p̄t. d̄t. d̄t. d̄t. d̄t. d̄t.
q̄ uoluntas n̄ pot̄ ob̄t. ab aliq̄o ob̄to, nisi sub loim d̄t.:
sed tam in bono in uoluntate, quam in Beati tudine nulla apparat

raio mali q^o si u^o illa eliciat acti, nono erit ut h^oris, et n^o
no h^oris: q^o necessitati quoad spem, q^o d^o et accidit u^o quo
libet obtem, in quo nulla a p^oparet ratio mali, et de Beati
d^o parte minus uisus h^oris, si sm de consideretur, et n^o loci
laboris et difficultatis, quam in illius acquisitione subeat op^o.

Obj. D^o odio heri^o a damnatis et in Beati
d^o e^o minus bonum quam d^o: q^o et pot^o odio heri^o q^o a d^o nam
quod u^o q^o no^o considerati n^o necessitati u^o illa uoluntas quoad spem
Ad satisfactionem ad te ex V^o q^o ut duplex e^o odium, a bonorum
inimicitia, alterum deestimationis, seu a boninationis. Odium
inimicitia e^o illud quo uisectamur q^o q^o nobis e^o i^o p^ona d^o
et damni uisecti. Odium deestimationis, seu a boninationis
e^o illud quo prosequimur malum p^otr^o sumptum. q^o n^o q^o lam
n^o h^o Deum odio heri^o e^o odio inimicitia q^o p^onit^o conuicta
ra et n^o odio a boninationis, u^o in Deo nulla ratio mali e^o pot^o.
Hoc posito negati u^o h^ois, Beati d^o n^o nec ut mali casualiter,
ut ita d^oiam, nec ut malum p^otr^o a p^oprehendi pot^o atq^o adeo
B^o d^o q^o e^o ob rem bonum a damnatis odio habetur,
q^o illi meritam p^onam imponit, Beati d^o n^o nec sic
odio heri^o pot^o, cum nulli p^onam infligat.

Bene hac q^odem procedunt si uoluntas a
solute consideretur, e^o nulla facta hypothesis, u^o q^o aliqua
facta necessitati quoad desiderium, q^o quoad cessatione
p^o h^o uisus ac h^oo^o dubium e^o pot^o. Quod pot^o accidere in
primis si in ipso duo bona aequat^o represententur. Vel si ef
ficaciter uelit p^onam, e^o utriusq^o ad illum le p^osentati medum.
V^o q^o 1. 2. d^o p^o 43. c. 2. ad p^oimum u^o distinctione le ostender
si in bona qu^o le p^osentanti aequalia heri^o u^o h^ois, at
sent u^o uoluntatem pot^ole libere alio om^o ab illa amari:
si u^o h^ocant locum medij non pot^ole atq^o adeo cessare ab illa.
Primum p^obat q^o acti u^o uoluntas e^o in con n^o e^o delectis,
qua^o p^ocedit a p^oscripti u^o iudicium, sed interis, de

cuius loci n' e' ut ferat in bonu' qd' infus iudicet alio prabtan
 hat. 2^m pbat qd' actus voluntatis e' medium e' electio sed de
 electione pat' hui' cbb; ut ferat in bonum qd' virtus a' lecti p' p'nt.
 q' qn' media le' p'ntant a' equalia' potent voluntas a' lectum
 eligere si qdem infus nullum p'ntat. Minorom pbat ex alio
 q' eligere ya' dicit qd' a' lectis consultatione p'ntimus id ali
 q' d' cbb.

Contraria in vna q' a' dicit ex duobus medijs a' q'
 ribus p'nt voluntate alteri eligere. e' cois inter 2os quos dicit
 Vasq. tit. c. 1. c' et D. Thom. 2^a 2^a q. 13. a. 3. Iar. in Met. cap. 19.
 Met. 6. no. 13. P' q' q' uenq' optimi h'et vnum boni pot' apper' a'
 volunt. Ica' qn' duo media a' equalia' le' p'ntant ut vnu' e' bonu'.
 q' pot' voluntas alteri eligere. Alioqui n' vides quomodo voluntas
 est libera dicit p'nt, et n' de h'ari a' iudicio p'nt h'et infus. In
 p' h' exemplo dicit voluntas que inter multos vales equalis
 vnum elegit quem crearet. Ex multis a' b' h'et vnum a' q'
 p'nt h'et nos et elegit tanqua' media: sed voluntas creata
 dicit' libertate participatam a' vna: q' et ex duobus medijs
 a' equalibus potente h'ere a' lectum eligere. Hoc argumentu'
 qd' meo iudicio satis p'bat' lem continet legi' Vasq. dicit
 Deum n' eligere medium ex relatione cum alio: sed a' b' h'et
 be. et p'nta' p'nt. Ex quibus medijs a' equalibus a' lecti
 eligere. q' ex inaequalibus vnu' qd' minus bonu' iudica
 tur, voluntatem no' creatam non p'nt, q' eligit media con
 ferendo vtilitatem vtilis cum vtilitate alterius. Verum
 h'ate lectio n' est vis q'imas. Nam et si 2os eligat ita me
 dia in satis p'ntet hoc e' magis p'nt h'et et vtile
 quam vnu' a' vnu' h'et a' equalit' vtilitatem, et n' eligit
 alterum ex a' equalibus, et minus vtile ex inaequalibus.
 q' h'et et voluntas creata eliget

Ad loci 2° Vasq. em' bene a' ferere p'nt e'
 voluntatem ex duobus h'etibus a' equalibus a' lectum eligere

n in id ad agere p̄bare illa loci, nec in deo uo p̄mittit
q̄d ei d̄m̄ det̄ intentio, et media electio. Nec n̄ elec-
tio p̄teritū uo sc̄r̄ et media, etiam potest d̄n̄ic̄ finem
nam ex duabus rejs aequalibus altera eligere, cui studi-
am uerax est electio, nec in deo quomō si illa libertas
negati uo sunt, et media, uo d̄n̄da sit et finem.

Ad 2^{am} dices apud Ar̄tem d̄n̄ic̄m et eligibilis
ita tradi, quod ex unis rejs p̄ iudicatio est, et h̄uic̄ eligibilis.
Vbi p̄ iudicatum) n̄ d̄m̄ e. ac p̄lati ab in th̄o, sed in
antecedentiam iudicij ad electionem uo uoluntatis iudicat.
Unde solum p̄bare h̄a rejs illi acti uo uoluntatis quod ex duobus
medijs uo p̄lati alterū, ex aequalibus, minus uo h̄o. et eligi
n̄ c̄ in toto h̄o. electionem, quāsi electionem d̄n̄ic̄. et elect-
nam magis loquendo ita semp̄ s̄t̄et a iudice, ut uo uoluntatis
eligat medium, quod uolens a b in th̄o iudicat. Contrarium
in physice potest, imo adeo ad locū electionis in th̄o physice
ip̄se s̄p̄s c̄, q̄d uoluntatis a h̄uic̄ medium electionis p̄ferat
ab in th̄o n̄ p̄feratur, et minus uo h̄o iudicat.

2^m Dubium erat, et posita e h̄uic̄ finis inten-
tione, si unicum t̄m̄ appareat medium uo uoluntatis ad illius
electionem necessitatis. Vbi electiones nomen latius accipim̄,
in rege n̄ uolum d̄n̄ic̄ interpretari. Negantē q̄ p̄m̄
h̄uic̄ q̄. anḡ tribunt d̄n̄ic̄ q̄ uo uoluntatis et q̄m̄ nec-
sitate uoluntatis. Ca. uo p̄bari pot̄ in p̄m̄is q̄ si uo
uoluntatis n̄ c̄t̄ libera et unicum illud medium n̄ d̄n̄ic̄ no-
num meriti aut omeriti in illius electione p̄ter meritum
aut demeriti, q̄d d̄n̄ic̄ in intentione finis: sed hoc e falsū:
e. est. Nam s̄p̄s q̄i altus rariū n̄ pot̄ d̄n̄ic̄ meriti q̄. h̄uic̄.

De p̄, q̄ si quis e h̄uic̄ cupit placere Deo, et ad id unum
t̄m̄ medium l̄p̄t̄entē penitentiā, in electione penitentiā nouum
meritum erit. Ad hoc argumentū uo Vāsq̄. Negando maine
ad unum firmum uo addit ad nouū meritū n̄ legi nouā libertate

sed satis eē qđ de h' dicitur bonitas in oib' cum n' libertas
 sit conditio sine qua n' de h' meritum. Sufficit ut h'c prescribit
 in intentione s'nis ad hoc ut in electione medi' de h' novum
 meritum. Adde rem illam electionem t'z ex hypothesis na-
 ra sit a solute in eē liberam, qđ voluntas pot' desistere
 a intentione s'nis, et ita n' eligere medium, et hoc sufficere
 ad meritum.

Voluntas creata in a summo bono necessita-
 ri pot' : sed in medijs n' e' ratio summi boni : qđ n' necessitati volun-
 tas ad illud amplexandum t'z sit unum et efficaciter intendat
 finem. Quod voluntatem creatam a absoluto in a summo bono
 necessitari potest. Ex hypothesis in quot' efficaciter intendat
 finem pot' necessitari a medio. **3.** Efficax nihil intentio n'
 necessitat' appetitum : qđ est. Pr' ans, qđ n' necessitare ex cogi-
 tate cas' qđ appetitionis, t' ex alio capite : neutrum e' in qđ est.
 Min. pot' qđ t' est cā aff' n' sufficeret qđ intendendam necessitatem,
 nam et cetera aff' electionis ab eisdem medijs, uti multa danti
 et in n' toleret libertatem, qđ h'c electio semp' e' libera, et h'c cā
 n' apparet : qđ est. Retur' voluntatem in necessitari ex hypo-
 si quod h'c efficacem finis intentionem, quod u' electio aff'
 procedat ab hac intentione, t' non impertinens e'.

Contraria qđ sumo qđ prescribit voluntatem sup' e' eff'ca-
 ci finis intentione necessitari a d' electionem unice medijs, cui
 est, et eam docet S. Thom. 1.2. q. 14. a. 2. et Vasq. ibid' disp. 8.
 cap. 4. et alij plures. Pr' quare unqđ in oib' apparet ois ratio boni,
 et in exercitio actus e' illud nihil e' exco' mali, tale ordinis
 ratio amari quoad exercitium : sed positus efficiari finis intensionis
 ne, et qđ medium iudicet' in unum ad eum finem ad eam finem appa-
 ret in isto ois ratio boni utrius ad eum finem, et in e'ius electione
 nihil apparet mali. qđ Si conferat' dum finis qđ efficaciter inten-
 ditur, et cuius lū h'c sem' locum utilis n' pot' in amari.

Articulus Quintus.

Quomodo Deus concurrat cum voluntate creata ad
actus Liberos.

Sunt alij qd. q. p. for accidem villicum ex p. Dei cum voluntate
creata, alijs in illa antea agnosant, q. qd. physice p. detur,
qd. pleriq. adstant esse impressam a Deo qualitatem quos uicib.
tran. in opus. lib. 3. c. 7. Hoc in p. detrao libertatem uic. tollit.
In primis, q. q. illam q. litatem p. ponit' in actu primo ad opan
dum: q. ante illam q. litatem q. Des in istam n. e. libera. De in.
conceditur p. libera nisi illa q. posita uic. Reg. sibi ad opan
dum, pot. operari, et n. opari: sed antequa det. in nob. p. uolun
tate illa qualitas n. dant' uia q. p. agrunt' illa q. q. illam ponit'
uoluntas in actu primo: q. absolute ante illam n. e. libera.
Posita uo. ea qualitate n. pot. n. opari: q. nunquam e. libera,
et semp. n. opatur.

Prout in li. 1. M. uoluntatem e. liberam
in sensu diuino n. e. liberam in sensu composito. hoc e.
si sumat' uoluntas seiuata ab illa q. lit. e. liberam, si
uic. cum illa n. e. liberam. Contra in eis, q. si uoluntas con
siderat' seiuata et diuisa ab illa qualitate n. e. completa
in actu primo ad excipienda opem: q. n. e. libera, nec n. ta
lis dicit' pot. nisi postquam e. completa in actu primo, et q. b.
q. p. libera e. illa q. pot. agere et n. agere: sed uoluntas
diuisa ab illa qualitate n. pot. agere: q. n. e. libera. In
uoluntas considerata seiuata ab illa qualitate e. sufficie
ter in actu primo, non: si e. sufficienter, subtra illi adit'
ea q. litas ut opetur, cu. sine illa pot. opari: na. p. p. sita uol
ficienter in actu primo pot. opari. Si n. e. in actu primo suffi
cienter constricta, n. pot. opari, cum n. fiat uia Reg. sibi ad
opandum: q. n. illi. complete d. glo. p. libera, q. posita uic. q. d.

adhuc n. n. p. e. illam q. lib. ita legitur ex illorum sui a.
 ut sine illa voluntas n. p. ut op. n.
 illam h. h. it. n. o. sed illa q. lib. s. p. qua voluntas p. d. h. a. p. su. p.
 p. n. g. h. t. a. n. e. i. e. l. i. n. d. e. p. e. n. d. e. n. t. e. r. a. n. i. m. i. b. u. s. l. i. b. e. r. e. : q. i. l. l. a. m. n. o.
 h. i. t. : M. u. i. e. t. i. a. n. a. e. t. p. b. i. q. t. i. d. s. p. p. a. r. e. t. u. l. t. a. n. t. i. c. o. n.
 c. u. r. d. u. m. d. e. t. r. a. h. i. m. a. d. u. n. u. m. u. l. t. a. n. t. a. n. a. i. o. o. p. a. b. i. t. i. n. a. l. i. u. n. d. e.
 n. i. s. i. q. i. p. o. n. i. t. t. a. l. i. s. p. p. a. r. a. h. i. c. o. n. c. u. r. s. u. s. a. n. t. e. r. i. e. t. i. n. d. e. p. e. n.
 d. e. n. t. e. r. a. n. i. m. i. b. u. s. u. l. t. a. n. t. : M. u. i. p. b. i. i. n. p. r. i. m. i. s. q. i. p. i. l. l. a. m.
 q. u. a. l. i. t. a. t. e. m. u. m. p. l. e. t. i. u. l. t. a. n. t. a. s. i. n. a. c. t. u. p. r. i. m. o. q. i. l. l. a. m. a. n.
 t. e. r. i. s. u. p. p. o. n. i. t. a. d. a. c. t. u. m. a. n. i. m. i. l. l. a. q. u. a. l. i. t. a. s. n. u. l. l. o. m. o. d. o. e. i. n.
 n. o. b. i. s. p. o. t. e. s. t. a. t. e. n. e. c. a. d. l. i. b. e. r. t. a. t. e. m. h. e. c. i. n. l. i. q. u. e. s. t. i. o. n. e. s. q. u. a.
 r. a. t. u. r. n. u. m. : a. D. e. o. e. t. u. i. d. s. u. l. t. a. n. t. e. t. u. l. t. a. n. t. a. n. o. b. i. s.
 e. t. i. l. l. a. m. h. o. p. a. s. s. i. u. e. s. e. h. e. c. l. e. g. i. s. i. e. n. d. o. i. n. g. r. e. s. s. a. m. a. D. e. o. :
 c. u. m. i. n. p. a. s. s. i. u. o. c. o. n. c. u. r. s. u. n. u. l. l. a. s. i. t. l. i. b. e. r. t. a. s. : q. d. e. h. u. i.
 i. n. d. e. p. e. n. d. e. n. t. e. r. a. n. i. m. i. b. u. s. l. i. b. e. r. t. e. t. s. u. p. p. o. n. i. t. a. n. t. e. r. i. a. q. u. a.
 e. t. u. l. t. a. n. t. : E. x. q. u. o. b. e. n. e. c. o. l. l. i. g. i. t. c. o. n. t. r. a. r. i. i. n. i. m. i. n. i. d. e. h. e. r. e.
 o. m. n. e. m. l. i. b. e. r. t. a. t. e. m.

3. Qualitas illa q. praedicit voluntati c. i. a. n. a. r. i. a.
 s. s. a. l. t. e. m. h. o. c. c. o. n. n. e. c. i. o. n. e. m. n. a. r. i. a. m. c. u. m. a. c. t. u. e. t. c. u. m. p. o. n. i. t. i. i. n. u. l. t. a. n. t.
 n. a. i. o. s. e. g. r. a. c. t. u. s. : q. u. o. u. l. t. a. n. t. a. s. o. p. a. b. i. n. a. i. o. a. n. t. e. c. e. r. t. u. m. i. n. d. o. c.
 t. r. i. n. a. e. t. a. d. u. e. r. s. a. n. t. o. r. u. m. a. b. o. q. u. i. m. q. u. o. m. o. p. r. a. d. i. c. h. a. r. e. s. u. l. t. a. n. t. a. t. e. m.
 a. d. a. c. t. u. m. s. i. u. m. i. l. l. o. n. a. i. o. n. i. h. e. r. e. c. c. o. n. n. e. c. i. o. n. e. s. a. d. h. u. e. n. u. l. t. a. n. t. a. s.
 m. a. n. e. r. e. i. n. d. e. t. r. a. h. a. s. q. i. c. a. n. a. r. i. a. n. i. p. o. t. n. o. p. e. r. a. r. i. : s. e. d. q. u. a. l. i. t. a. s. u. p.
 a. c. t. u. s. i. u. m. u. l. t. a. n. t. : q. e. t. u. l. t. a. n. t. a. s. n. a. i. o. o. p. a. b. i. q. 2. p. h. y. s. i. c. s. e. c. t.
 15. q. s. e. r. i. t. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. m. e. x. c. a. u. s. i. s. p. r. i. o. r. i. b. u. s. e. i. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. s. i. m. p. l. e. r.
 u. t. e. x. e. m. p. l. u. m. p. o. n. i. t. i. i. n. c. a. u. s. i. m. a. t. i. c. a. t. i. c. e. e. t. e. f. f. i. c. i. e. n. t. e. : s. e. d. n. e. c. e. s. s. i.
 t. a. s. q. u. a. u. l. t. a. n. t. a. s. o. p. a. b. i. s. u. p. p. o. n. i. t. a. l. i. a. q. u. a. l. i. t. a. t. e. p. r. a. d. i. c. h. a. n. t. e. e. x. c. a. u. s. i. p. r. i. o. r.
 u. t. p. e. c. c. : q. u. o. u. l. t. a. n. t. a. s. s. i. m. p. l. e. r. n. a. i. o. o. p. e. r. a. t. u. r. N. o. n. e. x. e. o. q. u. o. d.
 n. u. l. l. a. m. l. e. g. r. a. t. a. n. t. e. c. e. d. e. n. t. e. m. u. n. i. t. i. o. n. e. m. h. o. i. n. i. n. e. r. a. i. s. i. n. g. o. t. i.
 e. t. s. e. c. e. t. e. r. q. u. o. d. p. o. t. e. t. a. l. i. q. u. a. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. s. i. m. p. l. e. r. s. e. a. l. i. q. u. a. d.
 c. o. n. d. i. t. i. o. n. e. m. a. n. t. e. c. e. d. e. n. t. o. m. l. e. g. r. a. t. e. t. n. u. l. l. a. m. e. i. u. s. i. u. r. e. q. u. a. m. h. a. e.

a voluntatis libertate inferret illi necessitate ut probati e. In
um voluntas potest cogi ad operandum prout est in illa o. b. o.
q. libertatem n. solum obicere acti ut in h. o. n. s. l. n. o. l. i. h. o. n. s. p.
utrumq. n. indifferens e. ad ut h. e. s. e. m. p. plures concursus a.
Deo preparatis. s. ad obicendum actus ut in h. o. n. s. l. n. o. l. i. h. o. n. s. p.
cum n. h. i. a. c. h. e. l. i. d. i. v. i. s. i. s. i. n. t. s. p. e. i. d. i. v. i. s. u. m. e. t. s. p. e. i. c. o. n. c. u. r. s. u. m.
preparati ex p. Dei legunt, quas obicere dicit illi concursus
indifferens. Unde et colligitur discrimen inter concursum
quem Deo preparat esse libera, et illum qui preparat esse
nati, duplex n. e. i. p. r. i. m. i. e. x. p. o. d. i. v. i. s. u. s. u. l. t. i. m. i. s. q. u. i. u. e. l. i. c. c. o. n. c. u. r. s. u. s.
currere cum causis 2. Et h. o. r. u. m. n. a. m. p. r. e. p. a. r. a. t. e. s. e. n. o. l. i. g. i.
e. d. e. t. r. a. h. a. d. u. n. u. m. u. r. c. u. r. s. u. m. a. b. o. d. u. l. t. e. a. d. o. p. e. r. a. n. d. u. m. u. l. t. i. m. i. s.
n. o. q. l. i. b. e. r. a. e. s. u. b. c. o. n. d. i. t. i. o. n. e. s. i. p. o. t. a. u. e. l. i. c. o. p. e. r. a. n. i. 2. m. d. i. s.
t. i. m. e. m. q. d. m. a. g. i. s. s. u. m. i. t. i. e. x. n. o. i. c. a. r. u. m. e. q. u. o. d. c. a. u. s. a. n. o.
l. i. b. u. s. E. u. n. i. u. s. t. m. s. p. e. i. D. e. o. p. r. e. p. a. r. a. t. c. o. n. c. u. r. s. u. m. q. u. i. a. d. u. n. a.
t. m. s. p. e. i. a. c. t. i. o. n. a. l. i. d. e. t. r. a. h. i. t. : a. t. u. i. u. s. u. l. t. i. m. i. s. d. i. v. i. s. i. s. e. m. p.
c. o. n. c. u. r. s. u. s. h. e. e. p. r. e. p. a. r. a. t. a. d. u. l. t. e. n. d. u. m. e. n. o. l. e. n. d. u. m.

Ob. contra hanc doctrinam Deo non solum videtur quod ut hunc
tas create prout operari, sed et in quam per in huius, et huius virtutibus
sibi se detrahitur sit: q. Superius hanc illi preparati concursu a d.
volitionem suam, si ad volendum se a detrahitur, l. ad volitionem, si
ad non solum se detrahitur, a si quoniam erit sufficientia, illa concursus de
trahit. R. negando contrarium, nam Deo ita prevalet in qua per in vo
luntas se detrahit, ut sibi videat libere esse detrahendum, ad hoc ut
ut libere se detrahit operari, ut hanc preparati a d. p. p. r. a. t. e. s. u. s.
Alioquin at Deo non prevalet potest voluntatem in a. t. e. r. a. p. a. r. i.
se detrahit, um ad hoc ut prout nam sibi ut hanc preparati concursu.
Plene dicitur Deum non temere, nec confuso, et sine providia par
li futurorum um ut hinc: concurrere, q. multi obijciunt. Nam
et si consensuales ad nam voluntatis in utrumq. p. m. concursu in
li preparat, perfectio in sua serie novit in qua per libere
se detrahit

Quares & quomodo De agere natura debet quoad induit
 ita et voluntatem liberam partem debet. Qui q' affe' reat' e'
 id n' minime pugnat cum vniu' libert. qua de le uelc. Bar. di. p.
 22. met. Tert. A. no. 33. et si n' quoad induit detrepi' in nungua
 het' p'parati concursu' in una tm' p'ni, sed uq' ad hunc actum amo
 nis, et ad hunc actum odij. Unde posita de hui' ad induit ad huc
 naret uoluntas indrens ad uolentiam e' no' lenoim. Dn' illa de
 irao ad induit n' e' ab soluta, sed sub conditione si uoluntas
 uelut cooperari, alio q' e' n' p'ni ex p' Deo. (om' n' uoluntas ta'
 p'nt' amare hoc ob hui' p' hunc actum, quam p' ihu' ad quos e' p'oi'
 de in p'nt' n' de h' cogit' huius. R' huius actus in' in uol' p'nt' e'
 existant n' pot' uoluntas ad alique se detrahe, atq' edeo indiget
 Dei detrahe, q' n'nt' pugnat libert'. Dn' n' ex multis uoluntati
 bus, quas uoluntas huius p'nt' hanc designat sub uoluntate, ut si
 uoluntas uelut amare. Ob hui' amat p' huius q' ihu' qua' p' ab hui'
 q' nullam inferit uolunt' neu' p'ntem, adhuc n' in p'nt' e'
 huius e' ob hui' amare, l. or' hui', l. actu uio suspendere

Ex his colligitur uoluntas creatam tunc e' suffi
 enter uoluntatem in actu primo ad opand' libere, cum het' ex
 p' Deo concursu' p'parati ad oppo' actus, q' nungua e' potens
 opari, nisi uniuersa sit cum diuisi' uoluntas, aqua' uel' ca' 2'
 legib' p'ndent in opando p' decreti' diuisi' uoluntatis que
 statuit cum illa concurrere ad hos actus, et nungua e' ineffe
 rans nisi q' tale decreti' e' concurrenti ad oppo' actus, p'nt'
 ipsa uoluntas se detrauerit. Qui Dei concursus p'nt' uolun
 detran' in actu primo, s' in actu 2'. In actu 2' n' e' dist' huius ab
 ipsa met' actione uolunt', sed e' eadem actio prout e' a Deo.
 Qn' q' dicimus uoluntatem huius p'parati concursu' ad oppo'
 actus n' intelligimus concursu' in actu 2'. hoc n' positi' n'
 uoluntas e' detra' et minime indrens. Concursus Dei in ac
 tu primo, nihil aliud e' qua' diuisi' uoluntas uniuersa cum uolun
 tate creatae p' decreti' diuisi' uoluntatis, quo Deo cum illa

Sed cum illa vult concurrere ad illiusnam et inordinam, est hic unum
 Jus in actu primo e' q' interiri dicitur preparati et oblati dicitur un-
 uersus q' libere dicit, q' libere a Deo preparati et impediti
 in actu primo dicitur eum quem dicitur statuit nunquam illud nega-
 bit de lege ordinaria, et p' q' dicitur unum dicitur debitus ca' 2.
 In unum dicit a Deo preparati sub illo condici, si ut voluntas
 sit operari, dicitur ac in potestate nostra voluntatis, q' illis po-
 sibile in actu primo, ad huc voluntas pot' operari, l. non operari.
 Multa alia sunt q' huc dicitur possunt, pro q' vide supra cit. Art.
 q' ad add. Salas. 1^a q. 9. dicitur. 3. Sect. 2. no. 24. q' plures
 Fax Petri et antiquioribus scholasticis citant.

Articulus sextus.

De Inpura actus suspensione dicitur liberata.

creati voluntas ita libera e' ut n' solum potest e' idem vultum unum
 tantis actus exerceere, verum et' actu vultu suspendere. N. G. n' solum
 potest amare divitias, verum et' dicitur q' dicitur vultum vultum, l. vultum
 nullum actum exerceere, l. amoris l. dicitur e' illud. Quod voluntatis
 nra funtem praebeat celebri divisioni libertatis in libertate
 contrarietatis et contradictionis, de qua Sals. g. Met. c. 2. q. 1.
 Sect. 2. Libertas igitur contrarietatis in eo consistit, quod vo-
 luntas e' idem vultum q' dicitur vultum potest exerceere actus
 contrarios, ut dicitur S. de notione, quae libertas et' appo-
 lani solet a l. a ligg. libertas quae specificationem, q' huc li-
 tis et' notio dicitur q' dicitur spei. Libertas contradictionis in
 eo consistit, quod voluntas aliam, l. vultum exerceere actum. N. G.
 bonum amare, l. nullum e' illud positum actum huc, et
 cum actu et' illius privati contradictione, q' dicitur bene dicitur
 libertas contradictionis. Hinc libertas duplex et' respondet
 necessitas. 1^a e' necessitas quoad rem actus et' opponit liber

ta contrarietas h^{is}. 2° si necessitas quoad exercitium, et opponi
liberati contradicendi. Notum est h^{is} a libi dicitur a lib

Suspensio q^u alicuius actus tripliciter pot^{est} accidere

1. si propositum bonum voluntas q^u actu positum volitionis
reijcet. Tunc temporis n^{on} habet voluntatem suspendit^{ur} volu
tionem, quam preceperat et aliud obtem^{perare} et h^{ec} actus ca
rentiam. 2. si eo instanti in quo preceperat alicuius voluntatem
et hoc obtem^{perare}, et aliud a bono proposito occupatur. Non
t^u hoc aut^{em} superiori modo datur pura actus suspensio. H^{oc} in
t^u pot^{est} accidere cum 3. modo voluntas et propositum obtem^{perare} mere
negativum se habet, n^{on} dependens ad aliud, et in hac parte sus
pensione inquirimus si datur vera libertas?

Pars affirm^{ativa} a iuris. D^{icitur} Thom. 1° 2° q. 71. art. 3. Sic.

in 2. c. 35. art. 1. q. 1. Durand. ibid. q. 2. Marsil. ibid
et aliorum q^u a ferunt^{ur} omissionem in de dani sine aliquo ac
tu positivo, q^u sub^{stantia} l^{ib}erati, locutio istius. D^{icitur} igitur 1. q^u iⁿ actus
et q^u necessitas voluntas quoad spem^{em} h^{ab}et^{ur} veram libertatem.
sed n^{on} q^u iⁿ de. nisi q^u pot^{est} h^{ab}ere pura actus suspensionem q^u
in illa datur vera libertas. De maiori n^{on} est dubitatio. Ad in. q^u
q^u te d^{icitur} n^{on} h^{ab}ere preparari voluntati tunc temporis concurrunt
nisi t^u et hoc obtem^{perare}, sed eo modo quo nunc preparat^{ur} volun
tas est vera libertas: sed tunc temporis n^{on} est h^{ab}ere, q^u pot^{est}
occupari et aliud obtem^{perare}, q^u iⁿ hoc pot^{est} h^{ab}ere actus con
trarios, cum necessitas quoad spem^{em} ut supponimus: q^u
t^u est libera q^u pot^{est} actum suspendere, et mere negativum et
illud scilicet posita pena a verberaria et p^{er} in illis:
q^u in pura actus suspensione datur libertas. In pot^{est}
accidere ut in illis hoc t^u obtem^{perare} apprehendat, q^u in notis
aliq^uo experimus: ita in illis uni obtem^{perare} ita a h^{ab}ere et
ut d^{icitur} nullo alio argit^{ur}: sed tunc temporis voluntas n^{on} pot^{est}
positivum actum illud reijcere: supponimus n^{on} necessitari
quoad spem^{em}: q^u est libera, q^u pot^{est} actum et tal^{em} obtem^{perare}

donec q̄ in pura suspensione actus datur libertas. 3. in sus-
pensione pura actus pot̄ eē peccati: sed hoc n̄ datur, nisi ubi
datur actualis realis libertas: q̄ aliter.

Obij. Non datur libertas realis actus huius, nisi
voluntas sit in actu 2. sed q̄ pura actus suspensione n̄ pot̄
in actu 2. q̄ in illa n̄ datur libertas. Majori pot̄ q̄ libertas
realis actualis ē ipsa realis actus voluntatis: sed q̄ in
voluntas n̄ ē in actu 2. est in inferiori, et indeterminate q̄ n̄
datur realis libertas actualis nisi voluntas sit in actu 2.
Non. ē manifestum q̄ nulla pot̄ dici eē in actu 2. nisi gra-
tum et positivum actum, pura nō suspensio solum ē carceris
et privatio actus. R. distinguendo minorem, in eo videlicet
q̄ pura actus suspensionem n̄ ē voluntate in actu 2. positi-
vo, negando nō ē in actu 2. negativē, q̄ ē in illius ma-
nu est huius actus privatio, h̄, non, unde p̄ bonū eē dicit eē
in actu 2. sed negativē.

Contra hanc doctrinā debent sentiri q̄ afferunt impo-
sibilitatem eē pura actus suspensionem, et suspensionem nunquā in nobis
accidere nisi iuxta aliquo actu positivum, q̄ sit occasio, h̄ ēi conditionis,
quos citat et seq̄ d. 1. 2. disp. 92. cap. 2. Verum si superius
argumenta q̄ supra p̄bant tam p̄bant pura suspensionem de pot̄
quam in illa datur libertatem. Un̄ argumenta. 1. dicitur ē v̄ huius
quos in hac vita nō fecim̄ nec p̄bit q̄ ad eorum: q̄ n̄ t̄m
singula ō b̄ta, sed et eē v̄ horum collectionem voluntas pot̄ actu sus-
pendere. 2. Suppono in ista nihil obitū septentari h̄i et n̄
nisi peccaminō sum q̄ physice n̄ ē impot̄: q̄ si voluntas sem-
p̄ h̄i actum positivum n̄m̄, pot̄ent sine peccato obitū peccami-
nōrum amplecti q̄ d̄ ē factum: quod si obitū q̄ opponit h̄i
h̄i obitū, et aliquid amplectat sine mento. 3. Suppono volunta-
tem pot̄e n̄ ad quatuor attendere ō b̄ta et n̄ plura, h̄ igit̄ sem-
p̄ h̄i h̄i actus, pot̄ h̄i pauciores. Inimū videt̄ factum.
Unde n̄ q̄ obitū h̄i eē in voluntate illa actus, cum contrarium

Sapientia. & experiamur: si potest fieri gratiores, cum gratia ob hunc
 fontem, poterit fieri et illud pro se pensio nem.

Argumentati in Vazq. Peccati n' pot' dari sine
 aliquo actu positivo: Sed aliquo & omnino peccamino
 facti: q' n' datur nisi positio aliquo actu positivo, q' sit scilicet, peccati il-
 l'us, quibuslibet. Maiorem q'bat eod' modo adferente nos pot' et h'it by
 nimis mereri, & demereri. Actus in negando maiorem. Quis uo nihil
 aliud statuit, quam q' primum eod' modum in actu primo nullu' ee
 meritum, & demeritum, sedus in d'm e' si sumanti in actu 2' et negat.

Argumentati deinde. Per privaciam voluntatis n' de-
 trahi in actu compem: sed omnino nunquam datur sine de h'is
 voluntatis: q' temp' ad illam intercedit aliquis actus positivus
 q' sit, scilicet, peccati omissionis. Major pot' q' privaciam n' ad hunc
 voluntatem ad actum 2'. Sed relinquit illam in actu primo: volu-
 tes uo n' debetur nisi sit in actu secundo: q' est. N' q' privaciam
 et negatiam detraxi voluntatis, q' b'at' privaciam libere datur
 in illa, et est et voluta, cum n' in illis deus p'na ad uer-
 b'entia, uia libere voluntas suspendit sua iustorum. Ad-
 un' firmo maiorem iam respondit e' voluntatem ee in actu 2'
 privaciam. Dece' in h'is ad de h'is uol' ee rariu' ut illa mutetur,
 sufficit n' ut mutetur p' privaciam, voluntas n' ad illud
 uolens, in quo libere potuit actum allicere, & suspendere, h'it
 illius negem, deinceps uo h'et privaciam: h'et n' datur in actu
 actu ad h'endam nam cuius est privaciam. factum in si morati
 Per expendatur nunquam q' n' omissionem sine actu positivo
 q' sit, scilicet, peccati illius, ut q'bat Vazq. Ita n' experiamur
 facti q' em omittere rariu' v.g. q' operi impossibilitati. Sed ee
 q' intelligendi e' peccati sit aliter actus esterioris, & in-
 terioris, nos ha' n' q' precedit in toto rigore phisico, in quo
 n' est inuenerit si deus privaciam suspendit

Quaestio Secunda.

rale actus ratio, n' pot' dari p'as aff. de receptura ni illorum, magis
 quam ni actus ratio, quo d's scriptum amat: is uo cum sit ratio,
 tam actualis e, quam ipsa certis et subia, imo e' ut diximus ipsa
 met certis et subia: q' n' pot' ad illud dari in le p'as aff. de
 receptura, q' nec h' actum liberorum q' d' amat extra
 se. Propter nr'm in imperfectum modum cognoscendi si act uo
 cipim' q' Deo virtutem ad intellandum distincta ab ipsa ac
 tuali intentione: si et concipimus virtutem ad amandum, di
 hinctam ab actuali Deo amore, atq' ades voluntatem in actu
 primo et 2. secunda t' in imperfectione, q' in actu primo ap
 tui considerari potest.

Senti Loc 7. Cum q' Libertas dicitur in uolunt. in quibus p'
 sentit Loc 7. ite in voluntate dicitur in actu primo n' ut p'et
 de sui ipsius, nam se ratio amat, sed n' creatorum. nec
 et exercitamus q' de diuisi accunt. ni actum diuisorium. hoc
 a' intere'it inter creatam et diuina, quod creata sit libera
 ni diuisorum actum, pot' n' ee hoc obuii elicere actu uol
 tioris, l' nol' h' ratio t'ly, q' ceat' inter se d' obuiuntur. Uol
 tas q' diuisi n' e' libera e' diuisi actus, cum unu' in' ae sim
 p'isib'imum sinceru' m'ibilitate d'et, quo se ipsu' amat
 ratio, et creaturas extra se libere uult, l' n' uult sine u'las
 ac h' adidione, aut mutabile' in ipsa actus, q' ratio e' in
 totam suam entitatem et certiam.

Et h' in libera diuisi uoluntate ni obuii exler
 norum, libere n. d's amat hoc obuii, l' illud, et do mini
 um ae libertatem qua h' uoluntate creata e' ad diuisi
 beam actum q' sua imperfectionem, et mutabilitatem
 h' uoluntate diuisi q' p' suam perfectionem et inatibilitate
 h'um ee obuii creaturae, q' libera amat, et n' ee actum,
 q' unius in Deo est, ae ratio.

Et q' diuinu' uoluntate nobis ni intelligendi liberam
 in actu primo ni h'orem obuii q'bat d' Thom. 1. q. 9. art. 3.